

DOMSTOLENS DOM (första avdelningen)

den 25 januari 2007*

Innehållsförteckning

I — Det omtvistade beslutet	I - 789
A — Den konkurrensbegränsande samverkan	I - 789
B — Varaktigheten av den konkurrensbegränsande samverkan	I - 792
C — Den bindande delen av det omtvistade beslutet	I - 792
II — Förfarandet vid förstainstansrätten och den överklagade domen	I - 793
III — Förfarandet vid domstolen	I - 794
IV — Överklagandena	I - 796
A — Nippon Steels grund: Felaktig rättstillämpning vid fastställandet av nivån på beviskraven	I - 796
1. Parternas argument	I - 796
2. Domstolens bedömning	I - 799
a) Den första delgrunden	I - 799
b) Den andra delgrunden	I - 807
c) Den tredje delgrunden	I - 808
d) Den fjärde delgrunden	I - 815

* Rättegångsspråk: engelska.

B — Sumitomos första grund: Felaktig rättstillämpning beträffande de japanska tillverkarnas delaktighet i överträdelsen enligt artikel 1 i beslutet	I - 817
1. Parternas argument	I - 817
2. Domstolens bedömning	I - 821
C — Sumitomos andra grund: Orimlig tidsåtgång för förfarandet vid förstainstansrätten	I - 824
1. Parternas argument	I - 824
2. Domstolens bedömning	I - 825
Rättegångskostnader	I - 827

I de förenade målen C-403/04 P, C-405/04 P,

angående ett överklagande enligt artikel 56 i domstolens stadga, som ingavs den 22 september 2004,

Sumitomo Metal Industries Ltd, Tokyo (Japan), företrätt av C. Vajda, QC, G. Sproul och S. Szlezinger, solicitors (C-403/04 P),

Nippon Steel Corp., Tokyo, företrätt av J.-F. Bellis och K. Van Hove, avocats, med delgivningsadress i Luxemburg (C-405/04 P),

klagande,

i vilket de andra parterna är:

JFE Engineering Corp., tidigare NKK Corp., Tokyo, med delgivningsadress i Luxemburg,

JFE Steel Corp., tidigare Kawasaki Steel Corp., Tokyo, med delgivningsadress i Luxemburg,

sökanden i första instans,

Europeiska gemenskapernas kommission, företrädd av N. Khan och A. Whelan, båda i egenskap av ombud, med delgivningsadress i Luxemburg,

svarande i första instans,

EFTA:s övervakningsmyndighet,

intervenient i första instans,

meddelar

DOMSTOLEN (första avdelningen)

sammansatt av avdelningsordföranden P. Jann samt domarna K. Lenaerts, E. Juhász, K. Schiemann och M. Ilešič (referent),

generaladvokat: L.A. Geelhoed,
justitiesekreterare: förste handläggaren L. Hewlett,

efter det skriftliga förfarandet och förhandlingen den 8 december 2005,

och efter att den 12 september 2006 ha hört generaladvokatens förslag till avgörande,

följande

Dom

- 1 Bolagen Sumitomo Metal Industries Ltd (nedan kallat Sumitomo) (C-403/04 P) och Nippon Steel Corp. (nedan kallat Nippon Steel) (C-405/04 P) har yrkat att domstolen skall upphäva den dom som meddelades av Europeiska gemenskapernas förstainstansrätt den 8 juli 2004 i de förenade målen T-67/00, T-68/00, T-71/00 och T-78/00, JFE Engineering m.fl. mot kommissionen (REG 2004, s. II-2501) (nedan kallad den överklagade domen) i den mån den berör dem.

- 2 Genom den överklagade domen satte förstainstansrätten ned de böter som hade påförts sökandena genom beslut 2003/382/EG av den 8 december 1999 om ett förfarande enligt artikel 81 i EG-fördraget (Ärende IV/E-1/35.860-B — Sömlösa stålrör) (EUT L 140, 2003, s. 1) (nedan kallat det omtvistade beslutet) och ogillade i övrigt väsentligen talan om ogiltigförklaring av detta beslut.

I — Det omtvistade beslutet

A — Den konkurrensbegränsande samverkan

- 3 Europeiska gemenskapernas kommission riktade det omtvistade beslutet till åtta företag som tillverkar sömlösa stålrör. Bland dessa förekommer följande fyra europeiska bolag (nedan kallade gemenskapstillverkarna): Mannesmannröhren-Werke AG (nedan kallat Mannesmann), Vallourec SA (nedan kallat Vallourec), Corus UK Ltd (tidigare British Steel Ltd, nedan kallat Corus) och Dalmine SpA (nedan kallat Dalmine). De fyra övriga mottagarna av nämnda beslut är följande japanska bolag (nedan kallade de japanska tillverkarna): NKK Corp., Nippon Steel, Kawasaki Steel Corp. och Sumitomo.
- 4 Sömlösa stålrör används av olje- och gasindustrin och kan indelas i två stora produktkategorier.
- 5 Den första av dessa kategorier utgörs av rör för oljeborrning, i allmänhet betecknade Oil Country Tubular Goods eller OCTG. Sådana rör säljs ogängade (slåta rör) eller gängade. Gängning är avsedd att möjliggöra sammansättning av OCTG-rör och kan göras i enlighet med den standard som anges av American Petroleum Institute (API) (rör som gängats i enlighet med denna metod kallas nedan OCTG-standardrör) eller

i enlighet med särskilda tekniker som i allmänhet är patenterade. I det sistnämnda fallet talas om gängning, eller i förekommande fall om gängskarvar, av högsta kvalitet eller av premiumtyp (rör som gängats i enlighet med denna metod kallas nedan OCTG-premiumrör).

- 6 Den andra av dessa produktkategorier utgörs av rör för transport av olja och gas (pipeline). Bland dessa finns dels rör som är tillverkade i enlighet med standardnormer, dels rör som är måttbeställda inom ramen för särskilda projekt (nedan kallade projekttransportrör).

- 7 I november 1994 beslutade kommissionen att undersöka huruvida det beträffande dessa varor förekom konkurrensbegränsande förfaranden. I december 1994 genomförde kommissionen undersökningar hos flera företag, bland annat Sumitomo. Mellan september 1996 och december 1997 genomförde kommissionen kompletterande undersökningar hos Vallourec, Dalmine och Mannesmann. Vid en undersökning hos Vallourec den 17 september 1996 gjorde ordföranden för Vallourec Oil & Gas, Verluca, vissa uttalanden (nedan kallade Verlucas uttalanden). Vid en undersökning hos Mannesmann i april 1997 gjorde chefen för detta företag, Becher, också vissa uttalanden (nedan kallade Bechers uttalanden).

- 8 Mot bakgrund av dessa uttalanden och annan bevisning konstaterade kommissionen att de åtta företag som beslutet riktades till hade slutit ett avtal som bland annat syftade till att utgöra ett ömsesidigt skydd för företagens nationella marknader. Enligt avtalets lydelse skulle varje företag avstå från att sälja OCTG-standardrör och projekttransportrör på en annan avtalsparts nationella marknad.

- 9 Avtalet slöts i samband med möten mellan tillverkare i gemenskapen och Japan kända under namnet Europa–Japan-klubben.

- 10 Principen att de nationella marknaderna skulle skyddas angavs genom uttrycket grundregler (fundamentals). Kommissionen gjorde gällande att dessa grundregler verkligen iakttagits och att avtalet därigenom haft konkurrensbegränsande inverkan på den gemensamma marknaden.
- 11 Avtalet innehöll tre delar. Den första utgjordes av grundregler med avseende på skyddet av de nationella marknaderna, vilka utgjorde den överträdelse som slogs fast i artikel 1 i det ifrågasatta beslutet. Den andra delen bestod i att priser fastställdes för anbudsförfaranden och att lägstapriser fastställdes för "särskilda marknader" (special markets). Den tredje delen utgjordes av att de övriga världsmarknaderna, med undantag av Kanada och Amerikas förenta stater, delades upp med hjälp av fördelningstal (sharing keys).
- 12 Kommissionen grundade sin slutsats att grundreglerna förelåg på ett antal skriftliga indicier som anges i punkterna 62–67 i det omtvistade beslutet samt i den tabell som återfinns i punkt 68 i detta beslut. Det framgår av denna tabell att den nationella tillverkarens del av de leveranser som de till vilka det omtvistade beslutet riktades genomförde i Japan och på var och en av de fyra gemenskapstillverkarnas respektive nationella marknader var mycket hög. Härav drog kommissionen slutsatsen att avtalsparterna på det hela taget iakttog skyddet för de nationella marknaderna.
- 13 Medlemmarna i Europa–Japan-klubben möttes i Tokyo den 5 november 1993 i avsikt att uppnå en ny överenskommelse för uppdelning av marknaderna med tillverkarna från Latinamerika. Innehållet i den överenskommelse som uppnåddes vid detta tillfälle framgår av en handling som lämnades till kommissionen den 12 november 1997 av en uppgiftslämnare som står utanför förfarandet. Denna handling innehåller bland annat fördelningstal (nedan kallad handlingen med fördelningstal).

B — Varaktigheten av den konkurrensbegränsande samverkan

- 14 Europa–Japan-klubben började hålla möten år 1977 och dessa ägde rum ungefär två gånger per år fram till år 1994.
- 15 Med hänsyn till de avtal om frivillig exportbegränsning mellan Europeiska gemenskapen och Japan som fanns under åren 1977–1990, ansåg emellertid kommissionen att år 1990 skulle anses utgöra utgångspunkt för överträdelsen vad gäller beräkning av bötesbelopp med avseende på överträdelsens varaktighet. Enligt kommissionen upphörde överträdelsen år 1995.

C — Den bindande delen av det omtvistade beslutet

- 16 Enligt lydelsen i artikel 1.1 i det omtvistade beslutet har de åtta företag som detta beslut riktades till ”brutit mot bestämmelserna i artikel 81.1 EG, genom att ... ingå en överenskommelse som bland annat innebär att respektive företags nationella marknad skyddas i fråga om sömlösa OCTG-rör ... av standardtyp och [projekttransportrör]”.
- 17 I artikel 1.2 i beslutet fastställdes att överträdelsen vad gäller Mannesmann, Vallourec, Dalmine, Sumitomo, Nippon Steel, Kawasaki Steel Corp. och NKK Corp. pågick från år 1990 till år 1995. Det fastställdes vad gäller Corus att överträdelsen pågick från år 1990 till februari 1994.

18 Enligt ordalydelsen i artikel 4 i nämnda beslut utdömdes ”[f]öljande böter ... för de företag som nämns i artikel 1 med anledning av den överträdelse som konstateras där:

1. [Mannesmann] 13 500 000 EUR
2. Vallourec ... 8 100 000 EUR
3. [Corus. 12 600 000 EUR
4. Dalmine ... 10 800 000 EUR
5. Sumitomo ... 13 500 000 EUR
6. Nippon Steel ... 13 500 000 EUR
7. Kawasaki Steel [Corp.] 13 500 000 EUR
8. NKK [Corp.] 13 500 000 EUR”.

II — Förfarandet vid förstainstansrätten och den överklagade domen

19 Sju av de åtta företag som påfördes böter i det omtvistade beslutet, däribland Sumitomo och Nippon Steel, har genom ansökningar som ingetts till förstainstansrättens kansli väckt talan och yrkat att detta beslut helt eller delvis skall ogiltigförklaras och i andra hand att de böter som påförts skall undanröjas eller nedsättas.

20 I den överklagade domen

- ogiltigförklarade förstainstansrätten artikel 1.2 i det omtvistade beslutet i den del det där slås fast att klagandena gjort sig skyldiga till den överträdelse som fastställs i denna artikel före den 1 januari 1991 och efter den 30 juni 1994,
- fastställde det bötesbelopp som påförts var och en av klagandena till 10 935 000 euro,
- ogillade talan i övrigt, samt
- förpliktade vardera parten att bära sin rättegångskostnad.

III — Förfarandet vid domstolen

21 Sumitomo har i sitt överklagande yrkat att domstolen skall

- upphäva den överklagade domen, helt eller delvis,
- ogiltigförklara artiklarna 1 och 3–6 i beslutet, helt eller delvis, i den utsträckning de rör Sumitomo,

- i förekommande fall förplikta kommissionen att utge ersättning om minst 1 012 332 euro till Sumitomo för det orimligt långvariga förfarandet vid förstainstansrätten, och

- förplikta kommissionen att ersätta rättegångskostnaderna i förstainstansrätten och i domstolen.

22 Nippon Steel har i sitt överklagande yrkat att domstolen skall

- upphäva den överklagade domen och ogiltigförklara det omtvistade beslutet, i den utsträckning de rör Nippon Steel, eller

- i andra hand, för det fall att överklagandet endast vinner bifall med avseende på särskilda projekttransportrör, sänka det bötesbelopp som påförts Nippon Steel med två tredjedelar, samt

- förplikta kommissionen att ersätta rättegångskostnaderna i förstainstansrätten och domstolen.

23 Kommissionen har yrkat att domstolen skall ogilla överklagandena och förplikta klagandena att ersätta rättegångskostnaderna.

24 Genom beslut av domstolens ordförande av den 15 mars 2005 förenades målen avseende det muntliga förfarandet och domen.

IV — Överklagandena

- 25 Sumitomo har anfört två grunder till stöd för sitt överklagande. Den första avser felaktig rättstillämpning beträffande de japanska tillverkarnas delaktighet i den överträdelse som slogs fast i artikel 1 i beslutet och den andra att förfarandet vid förstainstansrätten tog orimligt lång tid.
- 26 Nippon Steel har i huvudsak anfört en grund för upphävande, nämligen felaktig rättstillämpning vid fastställandet av nivån på beviskraven.
- 27 Den grund som Nippon Steel anfört skall prövas först.

A — Nippon Steels grund: Felaktig rättstillämpning vid fastställandet av nivån på beviskraven

1. Parternas argument

- 28 Nippon Steel har som första delgrund hävdad att förstainstansrätten gjorde sig skyldig till felaktig rättstillämpning när den inte tog hänsyn till de rättsliga följderna av att de japanska tillverkarna inte hade något kommersiellt intresse av att begå den påstådda överträdelsen.

- 29 Förstainstansrätten begränsade sig felaktigt till att konstatera att det saknade betydelse att det eventuellt inte förelåg något kommersiellt intresse om det väl hade slagits fast att det fanns ett avtal. Enligt Nippon Steel betyder den omständigheten att de japanska tillverkarna inte hade någon logisk kommersiell anledning att ingå det påstådda avtalet, bland annat till följd av kommersiella hinder mellan den japanska marknaden och de viktigaste europeiska marknaderna för rören i fråga, att starkare bevisning för att det faktiskt förelåg ett avtal borde ha lagts fram, i form av särskilt precisa, sammanhängande och trovärdiga uppgifter om samtliga väsentliga delar av överträdelsen.
- 30 När det som i detta fall dessutom finns en alternativ förklaring, förenlig med konkurrensreglerna, till det anklagade företagets uppträdande, är tvetydig bevisning otillräckligt för att kunna slå fast att det skett en överträdelse. Nippon Steel har därvid åberopat principen om oskuldspresumtion.
- 31 Framför allt kan påståenden från ett företag som anklagas för att ha deltagit i en kartell, vilka bestritts av andra företag som också är anklagade, bara användas som bevisning om alla väsentliga aspekter av kartellen har fastställts på grundval av bevisning som är oberoende av dessa påståenden. Nippon Steel har därvid understrukit att gemenskapens konkurrensrätt, enligt vilken företag kan få nedsätta böter i utbyte mot samarbete, medför en betydande risk för oprecisa eller felaktiga påståenden.
- 32 I den andra delgrunden har Nippon Steel kritiserat förstainstansrätten för att den inte fann det relevant att det fanns en trovärdig alternativ förklaring till det anklagade företagets uppträdande när den bevisning som kommissionen stödde sig på, till följd av dess tvetydiga art, behövde tolkas. Förstainstansrätten gjorde sig således skyldig till felaktig rättstillämpning beträffande nivån på beviskraven och åsidosatte principen om oskuldspresumtion.

- 33 I den tredje delgrunden har Nippon Steel kritiserat förstainstansrätten för att inte ha tagit hänsyn till att Verlucas uttalanden var tvetydiga eller till de motsägelser som förelåg mellan dessa uttalanden och annan bevisning. Förstainstansrätten gjorde sig skyldig till felaktig rättstillämpning och förhindrade en fullständig domstolsprövning av de faktiska omständigheter som kommissionen hade slagit fast genom att inte ställa högre krav på den övriga bevisningen, beträffande såväl exakthet som innehåll. Nippon Steel har påpekat att en sådan prövning av gemenskapsdomstolarna är nödvändig för att kravet på tillträde till en oavhängig och opartisk domstol i artikel 6.1 i Europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna, som undertecknades i Rom den 4 november 1950 (nedan kallad Europakonventionen), skall vara uppfyllt.
- 34 Enligt den fjärde delgrunden gjorde sig förstainstansrätten skyldig till felaktig rättstillämpning genom att grunda sin bedömning, att Bechers uttalanden kunde bekräfta Verlucas uttalanden rörande den påstådda överträdelsen angående projekttransportrör, på motstridiga och otillräckliga skäl. Förstainstansrätten konstaterade att en handling endast kunde bekräfta Verlucas uttalanden när den inte stod i motsägelse till dessa, men tillämpade ändå en annan norm för Bechers uttalanden, vilka klart motsäger Verlucas.
- 35 Kommissionen har påpekat att de andra och tredje delgrunderna endast är en upprepning av delar av den första delgrunden. I alla händelser kan ingen av de tre delgrunderna tas upp till sakprövning, eftersom talan inte kan bifallas på dessa grunder utan att förstainstansrättens bedömning av de faktiska omständigheterna ifrågasätts. Dessa delgrunder kan inte heller leda fram till slutsatsen att förstainstansrätten missuppfattat bevisningen.
- 36 Även om de olika delgrunderna kunde prövas i sak, är de uppenbart ogrundade, såtillvida som de avser bevisningens tvetydighet och förekomsten av alternativa trovärdiga förklaringar till denna bevisning. Kommissionen har noterat att de uppgifter som den grundade sig på, såsom Verlucas uttalanden, inte alls är tvetydiga

vad gäller överträdelsens väsentliga delar och att det inte har lämnats någon trovärdig alternativ förklaring till de formuleringar som återfinns i den skriftliga bevisningen. Kommissionen anser att förstainstansrättens bedömning av bevisningen för överträdelsen är fullständigt rättsenlig.

37 Den fjärde delgrunden kan inte heller prövas i sak, eftersom den — även om den vore välgrundad — inte skulle motivera att den överklagade domen upphävdes. Efter att förstainstansrätten i punkt 333 i den överklagade domen fann att Bechers uttalanden bekräftade Verlucas uttalanden beträffande projekttansportrör, konstaterade den i punkterna 334 och 335 i domen att Verlucas uttalanden i alla händelser utgjorde tillräcklig bevisning för att fastställa att det förelåg ett avtal om marknadsuppdelning mellan medlemmarna i Europa–Japan-klubben som inte endast omfattade OCTG-standardrör utan även projekttansportrör.

2. Domstolens bedömning

a) Den första delgrunden

38 Domstolen erinrar om att den vid överklaganden varken är behörig att fastställa vilka faktiska omständigheter som är relevanta eller, i princip, att bedöma den bevisning som förstainstansrätten har godtagit till stöd för dessa omständigheter. När bevisningen har förebringats på rätt sätt och när de allmänna rättsgrundsatser och processuella regler som är tillämpliga i fråga om bevisbördan och bevisningen har iakttagits, är det endast förstainstansrätten som skall bedöma vilket värde som uppgifterna i målet skall tillmätas (dom av den 28 maj 1998 i mål C-7/95 P, Deere mot kommissionen, REG 1998, s. I-1311, punkt 22). Denna bedömning utgör således inte, bortsett från de fall då förstainstansrätten missuppfattat bevisningen, en sådan rättsfråga som är underställd domstolens kontroll (dom av den 2 mars 1994 i mål

C-53/92 P, Hilti mot kommissionen, REG 1994, s. I-667, punkt 42, och av den 7 januari 2004 i de förenade målen C-204/00 P, C-205/00 P, C-211/00 P, C-213/00 P, C-217/00 P och C-219/00 P, Aalborg Portland m.fl. mot kommissionen, REG 2004, s. I-123, punkt 49).

- 39 Domstolens behörighet att överpröva förstainstansrättens slutsatser beträffande de faktiska omständigheterna omfattar således bland annat oriktigheter i sak som framgår av handlingarna i målet, missuppfattningar av bevisningen, den rättsliga kvalificeringen av denna och frågan huruvida gällande regler om bevisbörda och bevisföring har följts (dom av den 6 januari 2004 i de förenade målen C-2/01 P och C-3/01 P, BAI och kommissionen mot Bayer, REG 2004, s. I-23, punkterna 47, 61 och 117, och av den 6 april 2006 i mål C-551/03 P, General Motors, REG 2006, s. I-3173, punkterna 51 och 52).
- 40 Den första delgrunden gäller väsentligen huruvida den påstådda avsaknaden av kommersiella intressen av att begå den påstådda överträdelsen borde ha fått förstainstansrätten att värdera bevisningen utifrån andra kriterier än den gjorde. I motsats till vad kommissionen har gjort gällande kan denna delgrund prövas i sak. Frågan huruvida förstainstansrätten tillämpade korrekt rättsregel när den bedömde bevisningen är en rättsfråga.
- 41 Vad gäller huruvida denna delgrund är välgrundad, skall domstolen undersöka de punkter i den överklagade domen där förstainstansrätten angav vilka principer den tillämpade för bevisbördan och bevisföringen.
- 42 I punkt 179 i den överklagade domen erinrade förstainstansrätten om att kommissionen enligt rättspraxis måste förebbringa exakt och överensstämmande bevisning till stöd för att överträdelsen ägt rum. I punkt 180 i nämnda dom

underströk rätten att en samlad bedömning av alla de indicier som kommissionen hade åberopat motsvarade detta krav. Förstainstansrätten erinrade vidare i punkt 181 om att det följer av själva lydelsen i artikel 81.1 EG att avtal mellan företag är förbjudna om de har ett konkurrensbegränsande syfte, oberoende av deras verkan.

- 43 Förstainstansrätten drog av detta den slutsatsen, i punkterna 183 och 184 i den överklagade domen, att även om sökandens argument att avtalet inte hade någon verkan godtogs, kunde detta inte medföra att artikel 1 i det angripna beslutet ogiltigförklarades. Förstainstansrätten har redan tidigare konstaterat, i sin dom av den 15 mars 2000 i de förenade målen T-25/95, T-26/95, T-30/95–T-32/95, T-34/95–T-39/95, T-42/95–T-46/95, T-48/95, T-50/95–T-65/95, T-68/95–T-71/95, T-87/95, T-88/95, T-103/95 och T-104/95, Cimenteries m.fl. mot kommissionen (REG 2000, s. II-491), punkterna 1085–1088, att avtal som syftar till att skydda de nationella marknaderna har ett syfte som är konkurrensbegränsande i sig och ingår i en kategori avtal som uttryckligen är förbjudna enligt artikel 81.1 EG och att syftet inte kan rättfärdigas genom en bedömning av det konkurrensbegränsande utpräandets ekonomiska sammanhang.
- 44 I punkt 185 i den överklagade domen fann förstainstansrätten att en överträdelse föreligger oavsett huruvida det låg i de japanska tillverkarnas ekonomiska intresse att ingå avtalet.
- 45 Som generaladvokaten anfört i punkt 190 och följande punkter i sitt förslag till avgörande, är detta resonemang från förstainstansrättens sida fullt rättsenligt. Det stämmer överens med domstolens fasta rättspraxis (se bland annat dom av den 28 mars 1984 i de förenade målen 29/83 och 30/83, CRAM och Rheinzink mot kommissionen, REG 1984, s. 1679, punkt 20, av den 8 juli 1999 i mål C-49/92 P, kommissionen mot Anic Partecipazioni, REG 1999, s. I-4125, punkt 123, och av den 15 oktober 2002 i de förenade målen C-238/99 P, C-244/99 P, C-245/99 P, C-247/99 P, C-250/99 P–C-252/99 P och C-254/99 P, Limburgse Vinyl Maatschappij m.fl. mot

kommissionen, REG 2002, s. I-8375, punkt 508). Nippon Steels argument — att det finns en trovärdig alternativ förklaring till det klandrade uppträdandet, nämligen avsaknaden av kommersiellt intresse, och att detta borde ha fått förstainstansrätten att ställa hårdare krav på bevisningen — är inte förenligt med denna rättspraxis.

- 46 Förstainstansrätten fann således med rätta att när kommissionen lyckats finna skriftlig bevisning till stöd för den påstådda överträdelsen, och denna bevisning tycktes tillräcklig för att visa att det förelåg en överenskommelse av konkurrensbegränsande art, är det inte nödvändigt att pröva huruvida det kritiserade företaget hade något kommersiellt intresse av nämnda överenskommelse.
- 47 Särskilt när det gäller överenskommelser som till sin art är konkurrensbegränsande och som, såsom i det här fallet, ingås vid möten mellan konkurrerande företag, har domstolen redan tidigare konstaterat att det föreligger en överträdelse av artikel 81.1 EG när dessa möten har till syfte att hindra, begränsa, eller snedvrیدا konkurrensen och således är avsedda att på ett konstlat sätt reglera marknaden (domen i de ovannämnda förenade målen *Limburgse Vinyl Maatschappij m.fl. mot kommissionen*, punkterna 508 och 509). I ett sådant fall räcker det för kommissionen att visa att det berörda företaget deltog i möten där överenskommelser av konkurrensbegränsande art ingicks för att det skall anses bevisat att det företaget deltog i kartellen. När deltagandet i dessa möten är bevisat åvilar det företaget att anföra omständigheter som visar att det deltog i mötena utan någon som helst konkurrensfientlig inställning genom att styrka att bolaget hade förklarat för sina konkurrenter att det deltog i sammanträdena med en annan inställning än dessa (dom av den 8 juli 1999 i mål C-199/92 P, *Hüls mot kommissionen*, REG 1999, s. I-4287, punkt 155, och domen i det ovannämnda målet *Aalborg Portland m.fl. mot kommissionen*, punkt 81).
- 48 Skälet för denna regel är att företaget, genom att delta i nämnda möte utan att öppet ta avstånd från det som avhandlas där, ger övriga deltagare intryck av att det instämmer med vad som beslutas och att företaget kommer att rätta sig därefter (domen i det ovannämnda målet *Aalborg Portland m.fl. mot kommissionen*, punkt 82).

49 I detta fall har Nippon Steel varken formellt bestritt att företaget deltagit i möten med Europa–Japan-klubben eller presenterat några omständigheter som visar att företaget deltog i dessa möten utan någon som helst konkurrensfientlig inställning vad gäller skyddande av nationella marknader.

50 Förstainstansrätten gjorde sig inte skyldig till felaktig rättstillämpning när den gjorde följande bedömning av tillgängliga handlingar:

”194 ... de japanska sökandena [har] inte förnekat att möten förekommit mellan företrädare för de japanska och de europeiska tillverkarna av sömlösa stålrör JFE-NKK, JFE-Kawasaki och Sumitomo har dessutom inte förnekat att de deltagit i dessa möten, men har påstått att de enda upplysningar som de förfogar över i detta hänseende härrör från den minnesbild deras anställda har och att denna minnesbild inte är särskilt tillförlitlig med hänsyn till den tid som förflutit sedan mötena hölls.

195 Nippon [Steel] har å sin sida hävdatt att ingen av företagets nuvarande anställda, såvitt företaget känner till, har varit med vid något av dessa möten. Företaget har emellertid preciserat att det inte kan uteslutas att vissa tidigare anställda deltagit. En detalj i [Nippon Steels] svar [av den 4 december 1997] på kommissionens tilläggsfrågor, nämligen att [X], som var ansvarig för stålrörsexporten, reste på ett uppdrag till Cannes mellan den 14 och den 17 mars 1994 stöder kommissionens uppfattning avseende Nippons deltagande i de ifrågakvarande mötena, eftersom ett av Europa–Japan-klubbens möten enligt Verlucas uppgifter hölls i Cannes den 16 mars 1994 I samma svar uppgav Nippon [Steel] att företaget inte kunde förklara ändamålet för detta uppdrag eller för de uppdrag dess anställda haft i Florens, eftersom företaget inte hade några kunder i dessa två städer.

196 Det var under dessa förhållanden befogat av kommissionen att dra slutsatsen att de japanska sökandena som Verluca angav i sitt uttalande av den 14 oktober 1996 ..., inbegripet Nippon [Steel], faktiskt deltagit i de möten med Europa–Japan-klubben som Verluca beskrivit.

...

201 Förstainstansrätten anger, beträffande argumentet att Europa–Japan-klubbens möten aldrig avsett marknaderna inom gemenskapen, att även om — enligt Verluca — de 'stora händelser som påverkade marknaden för petroleumprodukter (amerikanska VRA, politisk omvälvning i Sovjetunionen, utvecklingen i Kina ...)' diskuterades under dessa möten, betyder detta inte att även 'tillämpningen av de ovan angivna grundreglerna fastslogs'. Det framgår därmed av Verlucas uttalande av den 17 september 1996 att ett av de ämnen som diskuterades under dessa möten var tillämpningen av grundreglerna, vilket bland annat innebar att de japanska sökandena skulle respektera de fyra inrikesmarknader som var hänförliga till tillverkarna inom gemenskapen.

202 Förstainstansrätten erinrar härvid om att kommissionens uppgift är att vidta sanktionsåtgärder mot överträdelser mot artikel 81.1 EG och att avtal som innebär att 'marknader eller inköpskällor delas upp' uttryckligen är förbjudna enligt artikel 81.1 c EG. Det är således tillräckligt att kommissionen fastslår att ett avtal mellan företag som kan påverka handeln mellan medlemsstaterna har haft till syfte eller resultat att marknaderna inom gemenskapen för en eller flera varor delas upp för att detta avtal skall utgöra en överträdelse.

203 Förstainstansrätten anger även att kommissionen i praktiken ofta tvingas styrka att en överträdelse föreligger under förhållanden som är föga

gynnsamma, eftersom flera år kan ha förflutit sedan de omständigheter inträffade som legat till grund för överträdelsen och flera av de företag som är föremål för utredning kan ha underlåtit att samarbeta aktivt med kommissionen. Det ankommer visserligen med nödvändighet på kommissionen att styrka att ett rättsstridigt avtal om marknadsuppdelning har slutits ..., men det vore att gå för långt att dessutom fordra att kommissionen förebringa bevisning för hur detta skulle genomföras Det vore nämligen för enkelt för ett företag som gjort sig skyldigt till en överträdelse att undkomma sanktionsåtgärder om det kunde ha framgång med att åberopa att de upplysningar som framlagts beträffande hur ett rättsstridigt avtal genomförts var vaga, när det emellertid styrkts att ett avtal förelegat och att det haft ett konkurrensbegränsande syfte. ...

...

- 205 Förstainstansrätten finner härvid, tvärtemot vad de japanska sökandena har hävdats, att Verlucas uttalanden inte bara är trovärdiga, utan att de dessutom har ett synnerligen högt bevisvärde, eftersom de upprättats i Vallourecs namn. ...

...

- 207 Verluca har i vart fall direkt bevittnat de omständigheter han uttalat sig om. Kommissionen har, utan att ha blivit emotsagd på denna punkt, ... påstått att Verluca, i egenskap av ordförande för Vallourec ... själv deltagit i Europa-Japan-klubbens möten.”

- 51 Denna bedömning av bevisningen är förenlig med fast rättspraxis. Som domstolen redan konstaterat i andra fall, är det vanligt att sådan verksamhet som utgörs av konkurrensbegränsande förfaranden och avtal bedrivs i hemlighet, att mötena äger rum i hemlighet och att därtill hörande dokumentation begränsas till ett minimum. Även om kommissionen upptäcker handlingar som uttryckligen bekräftar att aktörer har haft otillåten kontakt med varandra är dessa vanligtvis fragmentariska och spridda, varför det ofta visar sig vara nödvändigt att rekonstruera vissa detaljer med hjälp av slutledning. I de flesta fall måste därför förekomsten av ett konkurrensbegränsande förfarande eller avtal härledas ur ett antal sammanträffanden och indicier som när de beaktas tillsammans och när annan hållbar förklaring saknas kan utgöra bevis för att en överträdelse av konkurrensreglerna har skett (domen i det ovannämnda målet Aalborg Portland m.fl. mot kommissionen, punkterna 55–57).
- 52 Med hänsyn till att Nippon Steel även beträffande denna första delgrund stödjer sig på oskuldspresumtionen och på risken för att klandrade konkurrentföretag lämnar oprecisa eller felaktiga påståenden, erinrar domstolen, liksom förstainstansrätten gjorde i punkterna 177–179 i den överklagade domen, om att bedömningen visserligen skall vara till det klandrade företagets fördel i den mån det föreligger tvivel, men att detta inte hindrar att en överträdelse konstateras föreligga när detta är styrkt.
- 53 Det finns slutligen ingenting i handlingarna som ger skäl att tro att förstainstansrätten vid sin bedömning av bevisningen missuppfattade räckvidden av denna eller gjorde sig skyldig till någon oriktighet i sak.
- 54 Av vad som anförts följer att förstainstansrätten inte gjorde sig skyldig till någon felaktig rättstillämpning när den tillämpade de ovannämnda kriterierna rörande bevisbörda och bevisföring och fann att kriterierna var uppfyllda i det här fallet.

55 Den första delgrunden kan således inte godtas.

b) Den andra delgrunden

56 Den andra delgrunden vilar på den premissen att bevisningen är tvetydig. Såsom redan har påpekats vid prövningen av den första delgrunden kan domstolen inte överpröva förstainstansrättens bedömning av bevisvärdet av de handlingar som ingetts till den instansen, förutom i fall då reglerna om bevisbörda och bevisföring inte har följts eller handlingarna har missuppfattats (se även dom av den 1 juni 1994 i mål C-136/92 P, kommissionen mot Brazzelli Lualdi m.fl., REG 1994, s. I-1981, punkterna 49 och 66, och av den 2 oktober 2003 i mål C-182/99 P, Salzgitter mot kommissionen, REG 2003, s. I-10761, punkt 43). Så är inte fallet här, vad gäller förstainstansrättens bedömning att bevisningen inte var tvetydig utan tvärtom exakt och överensstämmande och kunde läggas till grund för konstaterandet att en överträdelse hade begåtts.

57 Eftersom Nippon Steel har ifrågasatt denna bedömning av förstainstansrätten kan företagets argumentation således inte prövas i sak.

58 För övrigt är Nippon Steels argument — att förstainstansrätten gjorde sig skyldig till felaktig rättstillämpning när den fann att den trovärdiga alternativa förklaringen, som var förenlig med konkurrensreglerna, till de japanska tillverkarnas uppträdande inte var relevant — i huvudsak samma argument som det som underkändes beträffande den första delgrunden, det vill säga att förstainstansrätten kritiserades för att den inte fann det relevant, om det väl konstaterats att det förelåg ett avtal, huruvida de japanska tillverkarna saknade kommersiellt intresse av att begå den påstådda överträdelsen.

59 Av vad som anförts följer att den andra delgrunden inte kan godtas.

c) Den tredje delgrunden

60 I den tredje delgrunden har Nippon Steel kritiserat förstainstansrätten för att inte ha tagit hänsyn till dels att Verlucas uttalanden var tvetydiga, dels andra motsägelser mellan dessa uttalanden och annan bevisning, särskilt Bechers uttalanden.

61 I sina uttalanden av den 17 september 1996 medgav Verluca att avtalsparternas nationella marknader "åtnjöt skydd", med undantag för offshoremarknaden i Förenade kungariket som var "delvis skyddad". De varor som berördes av detta avtal var enligt uttalandet OCTG-standardrör och projektröror. Vad gäller avtalets varaktighet uppgavs att "utbytet började efter det att marknaden fallit år 1977" och att det "upphörde för litet mindre än ett år sedan". Beträffande den praktiska tillämpningen av avtalet har Verluca preciserat att "möten i princip hölls två gånger årligen ... Där behandlades stora händelser som påverkade marknaden för petroleumprodukter Det konstaterades där samstämmigt att det förelåg ett betydande gap mellan utbudet av rör globalt och efterfrågan. Vidare slogs tillämpningen av de ovannämnda grundläggande reglerna fast."

62 Verluca förhöordes den 18 december 1997 i samband med en ny kontroll hos Vallourec och uppgav då följande:

— "De berörda tillverkarna i Europa–Japan-klubben respekterade vid internationell infordran av anbud ungefärliga anvisningar om uppdelningen för standardprodukterna.

- I detta sammanhang upprättades förteckningar över riktpriiser, vilka tjänade som grund för de anbud som lämnades inom ramen för nämnda infordran av anbud ...

- Dessa förteckningar uppdaterades då och då (NL: New List) och gav de individuella tillverkarna möjlighet att bestämma vilka priser de skulle ange för att vinna en budgivning (WP: Winning Price). ...

- De franska, tyska och italienska marknaderna betraktades som inhemska. Förenade kungariket hade en särskild ställning (jämför mitt uttalande av den 17/6 -96).”

63 Becher anförde för sin del följande:

- ”Såvitt jag känner till ... avsåg ’grundreglerna’ avtal om OCTG-rör och projekttransportrör och syftade i huvudsak till att skydda de nationella marknaderna. Det innebar att de japanska tillverkarna inte skulle inkräkta på de europeiska marknaderna inom dessa sektorer, medan de europeiska tillverkarna inte skulle leverera sina produkter till Japan.

- Vid sidan om dessa överenskommelser som direkt rörde respektive nationella marknader fanns det tydligen andra kompletterande avtal avseende andra länder. ...

— Med avseende på övriga marknader som berördes av världsomspännande anbuds-förfaranden hade det bestämts vilka kvantiteter som de japanska och europeiska tillverkarna skulle leverera. På den tiden betecknades detta förfaringssätt med termen fördelningstal (sharing key). Målet var uppenbarligen att vidmakthålla de olika tillverkarnas tidigare marknadsandelar. ...”

64 Vad gäller den första invändningen som anförts inom ramen för denna grund, det vill säga att Verlucas uttalanden var tvetydiga, kan det konstateras att förstainstansrätten fann att dessa uttalanden utgjorde exakt bevisning. Den slog i synnerhet fast, i punkt 193 i den överklagade domen, att ”termen ’utbyte’ som använts i Verlucas uttalande av den 17 september 1996 ... avser att kontakter förekommit mellan de japanska och de europeiska stål-rörstillverkarna” och, i punkt 201 i den överklagade domen, att ”det framgår ... av Verlucas uttalande av den 17 september 1996 att ett av de ämnen som diskuterades under [Europa-Japan-klubbens] möten var tillämpningen av grundreglerna, vilket bland annat innebar att de japanska sökandena skulle respektera de fyra inrikesmarknader som var hänförliga till tillverkarna inom gemenskapen”.

65 Mot bakgrund av den rättspraxis som domstolen erinrat om ovan i punkterna 38, 39 och 56 i förevarande dom, kan domstolen inte överpröva förstainstansrättens bedömning av Verlucas uttalanden, förutom om reglerna om bevisbörda och bevisföring inte har följts, uttalandena har missuppfattats eller det förekommer oriktigheter i sak. Nippon Steel har inte framfört något argument som skulle kunna visa att de ovannämnda slutsatser som förstainstansrätten drog av Verlucas uttalanden är materiellt oriktiga eller innehåller någon missuppfattning av dessa uttalanden eller utgör felaktig rättstillämpning.

66 Det framgår i övrigt av prövningen av den första delgrunden att förstainstansrätten inte heller åsidosatte reglerna om bevisbörda och bevisföring vid sin bedömning av handlingarna i målet.

67 Av detta följer att den första invändningen, att Verlucas uttalanden är tvetydiga, inte skall godtas.

68 Vad beträffar den andra invändning som framförts inom ramen för den tredje delgrunden konstateras att förstainstansrätten vid sin bedömning av bevisningen beaktade att Verlucas uttalanden inte stämde helt överens med viss annan bevisning. Som förstainstansrätten konstaterade i punkt 302 i den överklagade domen "är [det] riktigt att den omständigheten att Becher förnekat att grundreglerna haft en inomeuropeisk del i den meningen att de europeiska tillverkarna haft en ömsesidig förpliktelse att inte sälja varor på de andra tillverkarnas inrikesmarknader i viss mån försvagar hans uttalandes betydelse som bevisning till stöd för Verlucas uttalanden".

69 Förstainstansrätten prövade därefter huruvida Verlucas uttalanden, trots denna bristande överensstämmelse, i tillräcklig grad stöddes av Bechers uttalanden.

70 Vid denna prövning angav förstainstansrätten, med anledning av Verlucas uttalande, följande:

"219 ... [E]nligt förstainstansrättens rättspraxis kan ett uttalande från ett företag som misstänks ha deltagit i en kartell och som bestritts av flera andra misstänkta företag inte anses utgöra tillräcklig bevisning för att de sistnämnda gjort sig skyldiga till överträdelsen om detta inte stöds av annan bevisning Trots att Verlucas uttalanden är trovärdiga drar

förstainstansrätten därför slutsatsen att de måste stödjas genom annan bevisning för att den överträdelse som fastställs i artikel 1 i det ifrågasatta beslutet skall kunna fastställas.

220 Förstainstansrätten finner emellertid, på grund av graden av trovärdighet i Verlucas uttalanden, att kraven på det erforderliga stödet i förevarande fall inte behöver ställas lika högt, vare sig med avseende på precision eller styrka, som hade behövts om dessa uttalanden inte varit särskilt trovärdiga. Förstainstansrätten finner därför att om det genom ett antal överensstämmande indicier hade varit möjligt att styrka att det avtal om marknadsuppdelning förelåg som Verluca uppgett och som anges i artikel 1 i det [omtvistade] beslutet och att styrka vissa särskilda sidor av detta avtal, skulle Verlucas uttalanden, under sådana förhållanden, kunna vara tillräckliga för att ensamma utgöra stöd för andra sidor av det [omtvistade] beslutet i enlighet med den regel som följer av domen i [de ovannämnda förenade målen Cimenteries CBR m.fl. mot kommissionen] (punkt 1838) Försåvitt en handling inte uppenbart står i strid med Verlucas uttalanden avseende huruvida avtalet om marknadsuppdelning förelegat eller avseende dess huvudsakliga innehåll, är det tillräckligt att de utmärkande delarna i det avtal Verluca beskrivit stöds genom en annan handling för att denna skall vara av ett visst värde som ytterligare stöd för den sammanlagda bevisningen mot sökandena”

71 Det är mot bakgrund av dessa överväganden som förstainstansrätten bedömde Bechers uttalanden. Förstainstansrätten fann därvid i punkt 302 i den överklagade domen att ”Becher på ett otvetydigt sätt bekräftat att ett avtal om marknadsuppdelning förelegat mellan de europeiska och de japanska tillverkarna med avseende på OCTG-rör och projekttransportrör Bechers uttalanden utgör därför stöd för Verlucas uttalanden med avseende på denna del av överträdelsen och därmed med avseende på den omständigheten att de japanska sökandena varit parter i ett avtal

om marknadsuppdelning enligt vilket de godtog att underlåta att sälja OCTG-standardrör och projekttransportrör på marknaderna inom gemenskapen. ... Bevisvärdet av Mannesmanns uttalande stärks slutligen av den omständigheten att det utgör stöd för Verlucas uttalanden med avseende på huruvida fördelningstal förelegat som avsett tilldelning av internationella anbudsförfaranden på marknaderna i tredje land ...”.

72 Efter denna jämförande bedömning av den centrala bevisningen, och med tillämpning av de kriterier för bevisbörda och bevisföring som har prövats inom ramen för den första delgrunden, fann förstainstansrätten följande:

”332 Av de flesta av de handlingar som utgör de åberopade indicierna framgår inte tydligt vilka stålrör som avsågs med uppdelningen. Det framgår dock otvetydigt att OCTG-standardrör var en av dessa varor. Genom särskilda hänvisningar till dessa varor, i ... handlingen med fördelningstal och i Mannesmanns svar, och till OCTG-rör i allmänhet, utan ytterligare precisering i andra handlingar som kommissionen åberopat, styrks Verlucas uttalanden på ett adekvat och tydligt sätt med avseende på den omständigheten att dessa varor avsågs i grundreglerna.

333 Beträffande projekttransportrör utgör endast ett bevis, nämligen Mannesmanns svar som upprättats av Becher, ett otvetydigt stöd för Verlucas påstående att det rättsstridiga avtalet även avsåg projekttransportrör. Med hänsyn till det synnerligen höga bevisvärdet hos detta svar ... anser förstainstansrätten att [det] är tillräckligt för att styrka Verlucas uttalanden som redan i sig är mycket trovärdiga med avseende på dessa varor

334 Förstainstansrätten har i vart fall redan fastslagit att om det genom ett antal överensstämmande indicier som kommissionen åberopat är möjligt att styrka att det avtal om marknadsuppdelning förelegat som Verluca uppgett och som anges i artikel 1 i det [omtvistade] beslutet, och att styrka vissa särskilda delar av detta avtal, skulle Verlucas uttalanden kunna räcka för att ensamma utgöra stöd för andra sidor av det [omtvistade] beslutet Förstainstansrätten har emellertid redan ovan i punkterna 330 och 332 konstaterat att de indicier som kommissionen åberopat är tillräckliga för att styrka Verlucas uttalanden i flera avseenden, bland annat beträffande OCTG-standardrör.

335 Under dessa förhållanden finner förstainstansrätten att det är tydligt att Verluca uttryckt sig sanningsenligt i sina uttalanden och att dessa därför är tillräcklig bevisning för att fastställa att avtalet om marknadsuppdelning mellan medlemmarna i Europa–Japan-klubben inte endast omfattade OCTG-standardrör, vilket framgår av olika delar av bevisningen, utan även projekttransportrör. Det finns nämligen ingen anledning att anta att Verluca, som hade direkt kännedom om omständigheterna, skulle ha gjort oriktiga påståenden med avseende på transportrör när hans påståenden med avseende på att avtalet förelegat och att det tillämpats på OCTG-standardrör styrks genom annan bevisning.”

73 Tvärtemot vad Nippon Steel har hävdats framgår det av dessa utdrag ur den överklagade domen att förstainstansrätten gjorde en fullständig domstolsprövning av de faktiska omständigheter som kommissionen hade slagit fast. Den vägde dessutom det som stämde och det som inte stämde överens i Verlucas och Bechers uttalanden mot varandra och fann, fullt rättsenligt, att Bechers uttalanden stödde Verlucas uttalanden såtillvida att den överträdelse som hade slagits fast i artikel 1 i det omtvistade beslutet faktiskt hade skett.

- 74 Förstainstansrätten kan för övrigt inte klandras för att den inte ställde högre krav vad gäller stödbevisning. Förstainstansrättens ovannämnda resonemang avviker inte över huvud taget från de tillämpliga kriterierna för bevisbörda och bevisföring, såsom dessa definierats ovan i punkterna 42–48 och 51 i förevarande dom.
- 75 Inte heller den andra invändningen som gjorts inom ramen för den tredje delgrunden är således välgrundad.
- 76 Den tredje delgrunden kan därmed inte godtas.

d) Den fjärde delgrunden

- 77 Vad gäller den fjärde delgrunden erinrar domstolen inledningsvis om att frågan huruvida domskälen i en dom från förstainstansrätten är motsägelsefulla eller otillräckliga är en rättsfråga och kan i denna egenskap åberopas i ett mål om överklagande (dom av den 7 maj 1998 i mål C-401/96 P, Somaco mot kommissionen, REG 1998, s. I-2587, punkt 53, och av den 17 december 1998 i mål C-185/95 P, Baustahlgewebe mot kommissionen, REG 1998, s. I-8417, punkt 25). Denna delgrund kan således prövas i sak.
- 78 För att besvara Nippon Steels argument skall det därför prövas huruvida förstainstansrättens bedömning, att Bechers uttalanden stödjer Verlucas uttalanden vad gäller överträdelsen avseende projekttransportrör, grundar sig på en tillräcklig och sammanhängande motivering.

79 Som förstainstansrätten fann i punkt 290 i den överklagade domen uppgav Becher för kommissionens inspektörer att grundreglerna avsåg OCTG-rör och projekttransportrör. Det framgår av denna slutsats från förstainstansrättens sida liksom av själva ordalydelsen i Verlucas och Bechers uttalanden enligt vad som citerats ovan i punkterna 61 och 63 i förevarande dom att dessa uttalanden stämmer överens vad gäller överträdelsens materiella tillämpningsområde. Den omständigheten att Becher bekräftade att hans företag hade varit inblandat i en överenskommelse om marknadsuppdelning som även gällde projekttransportrör var tillräckligt för att förstainstansrätten skulle kunna betrakta den berörda partens svar, i den mån det avsåg nämnda rör, som en bekräftelse på Verlucas uttalande av den 17 september 1996 att avtalet gällde såväl OCTG-rör som projekttransportrör.

80 Av detta följer att domskälen i den överklagade domen inte kan anses vara motsägelsefulla eller otillräckliga.

81 I den mån Nippon Steel kritiserar förstainstansrätten för att inom ramen för denna fjärde delgrund ha gjort sig skyldig till felaktig rättstillämpning avseende reglerna om bevisföring, är företagets argumentation i sak bara en upprepning av vad som anförts inom ramen för de andra delgrunderna, som samtliga underkänts.

82 Den fjärde delgrunden kan således inte godtas.

83 Talan kan följaktligen inte i någon del bifallas på denna grund.

84 Av vad som anförts följer att Nippon Steels överklagande skall ogillas.

B — Sumitomos första grund: Felaktig rättstillämpning beträffande de japanska tillverkarnas delaktighet i överträdelsen enligt artikel 1 i beslutet

1. Parternas argument

85 Enligt Sumitomo gjorde sig förstainstansrätten skyldig till flera fall av felaktig rättstillämpning när den fann att de japanska tillverkarna hade deltagit i överträdelsen enligt artikel 1 i det omtvistade beslutet, såväl beträffande OCTG-standardrör som projekttransportrör.

86 Sumitomo har i det avseendet upprepat de argument som anförts i Nippon Steels överklagande och lagt till vissa argument som specifikt avser projekttransportrör.

- 87 Förstainstansrätten missuppfattade den bevisning som Becher bidrog med. Den kvalificerade vidare denna bevisning på ett sätt som var rättsligt felaktigt, motiverade på ett motsägelsefullt och otillräckligt sätt varför den stödde sig på Verlucas och Bechers uttalanden och vände på bevisbördan.
- 88 Vad gäller Bechers uttalanden har Sumitomo för det första anført att förstainstansrätten tillmätte dessa ett felaktigt bevisvärde när den fann att uttalandena tydligt bekräftade att det fanns ett avtal om marknadsuppdelning avseende projekttransportör. Förstainstansrätten borde ha beaktat att Becher hade påpekat att han redogjorde för omständigheter som hade inträffat innan han tog över som direktör för Mannesmann. Det framgår dessutom av Bechers eget ordval att denne uttryckte tvivel i fråga om de upplysningar som han hade lämnat.
- 89 Ett annat fel som förstainstansrätten begick var att den betraktade Bechers uttalanden som trovärdig bevisning som stödde Verlucas uttalanden av den 17 september 1996, trots att förstainstansrätten hade vidgått att Bechers hade fel i sitt förnekande av den intereuropeiska aspekten av grundreglerna. Efter att förstainstansrätten hade vidgått att Bechers uttalanden var vidhäftat med ett väsentligt innehållsligt fel, borde den ha avstått från att använda andra delar av uttalandena till stöd för Verlucas uttalanden.
- 90 Sumitomo anser vidare att förstainstansrätten inte följde reglerna om bevisföring när den i punkt 336 i den överklagade domen fann att "även om de japanska sökandena hade kunnat sprida tvivel om vilka särskilda varor som omfattades av det avtal som anges i artikel 1 i det ifrågasatta beslutet, vilket inte visats, och om det i beslutet i sin helhet framställt som om den angivna överträdelsen avsett ett särskilt slags varor och om bevisning förebringats till stöd för en sådan slutsats, hade den omständigheten att beslutet inte innehåller precisa och uttömmande uppgifter om alla de varor som omfattades av överträdelsen inte ensam varit tillräcklig för att göra en ogiltigförklaring av nämnda beslut befogad (se analogt, i samband med ett

yttrande avseende bristande motivering, [dom av den 14 maj 1998 i mål T-310/94, Gruber + Weber mot kommissionen, REG 1998, s. II-1043], punkt 214 ...". Förstainstansrätten vände på bevisbördan genom att följa detta resonemang till stöd för sin uppfattning att kommissionen hade bevisat att det skett en överträdelse avseende projektransportrör.

91 När det gäller Verlucas uttalanden har Sumitomo ifrågasatt förstainstansrättens resonemang i punkterna 219 och 220 i den överklagade domen, som citeras ovan i punkt 70 i förevarande dom, med hänsyn till att det av detta framgår att Verlucas uttalanden i sig ansågs vara tillräckliga för att bekräfta att det uppträdande som de japanska tillverkarna klandrats för även avsåg projektransportrör. Förstainstansrättens ståndpunkt i punkt 220 i den överklagade domen angående trovärdigheten av Verlucas uttalanden kan i alla händelser ifrågasättas, med tanke på att förstainstansrätten uttryckligen konstaterade, i punkterna 281–284 och 349 i samma dom, att dessa uttalanden innehöll fel och oklarheter. Eftersom förstainstansrätten fann att Verlucas uttalanden på vissa punkter inte var trovärdiga, är det inte motiverat att se saken annorlunda beträffande andra delar, där det också kan råda allvarliga tvivel.

92 Sumitomo har gjort gällande att förstainstansrätten gjorde sig skyldig till felaktig rättstillämpning när den fann att det skett en överträdelse av artikel 81.1 EG beträffande projektransportrör, trots att den tillgängliga bevisningen inte räckte för att förstainstansrätten skulle kunna fastställa när överträdelsen inleddes eller avslutades.

- 93 Kommissionen har för det första hävdad att Sumitomo inte kan utvidga sitt överklagande genom att upprepa de argument som framförts i Nippon Steels inlagor. Sumitomos överklagande kan därför inte tas upp till sakprövning i den del det avser OCTG-rör och i den del det grundar sig på Nippon Steels argument angående projektröströr.
- 94 Kommissionen har vidare gjort gällande att Sumitomos argument på sin höjd visar att det trovärdigt gick att bedöma bevisning på ett annat sätt. Detta räcker dock inte som grund för överklagandet, eftersom Sumitomo inte lyckats tillbakavisa de tre huvudskälen i den överklagade domen, nämligen att Verlucas uttalanden i sig utgjorde tillräckligt bevis, att avsaknaden av andra specifika bevis angående projektröströr inte alls påverkade slutsatsen att det skett en överträdelse och att Verlucas uttalanden stöddes av Bechers uttalanden.
- 95 Kommissionen har understrukit att Sumitomo inte har bestritt vissa av förstainstansrättens slutsatser som i sig är tillräckliga för att fastställa överträdelsen. Överklagandet är därför verkningslöst. Det kan för övrigt inte tas upp till sakprövning, eftersom Sumitomos argument i praktiken endast rör bedömningen av de faktiska omständigheterna. Det kan särskilt nämnas att den kritik som Sumitomo riktat mot att Verlucas uttalanden ansågs trovärdiga inte påvisar någon felaktig rättstillämpning.
- 96 I alla händelser missuppfattade förstainstansrätten inte bevisningen och vände inte heller på bevisbördan.

- 97 Kommissionen har slutligen påpekat att Sumitomos påstående att den överklagade domen grundade sig på en motsägelsefull och otillräcklig motivering enbart underbyggs med en allmän hänvisning till de tidigare punkterna i överklagandet och det skall av det skälet underkännas.

2. Domstolens bedömning

- 98 Domstolen konstaterar inledningsvis att det inte finns skäl att avgöra frågan huruvida Sumitomo fick upprepa de argument som framförts i Nippon Steels inlagor. Såsom redan har slagits fast ovan är de argument som Nippon Steel har anfört i alla händelser inte välgrundade.
- 99 Vad beträffar de argument som framförts i Sumitomos inlagor, skall det konstateras att de väsentligen syftar till att ifrågasätta det bevisvärde som förstainstansrätten tillerkände Verlucas och Bechers uttalanden genom att visa att de inte är trovärdiga eller i varje fall mindre trovärdiga än vad förstainstansrätten fann.
- 100 Som generaladvokaten konstaterade i punkterna 88–92 i sitt förslag till avgörande och som framgår av den rättspraxis som anges ovan i punkt 56 i förevarande dom, kan dessa argument bara prövas i sak i den mån de inte är ett förtäckt medel för att få till stånd en överprövning av de faktiska omständigheterna i domstolen.

- 101 Vad gäller det bevisvärde som tillerkändes Bechers uttalanden, kan domstolen pröva Sumitomos argument att förstainstansrätten borde ha bedömt bevisvärdet av dessa uttalanden annorlunda med tanke på att Becher saknade direkt kännedom om den påstådda överträdelsen.
- 102 I punkt 297 i den överklagade domen fann förstainstansrätten att "[n]är, såsom beträffande Mannesmann i förevarande mål, en person som inte har direkt kännedom om de relevanta omständigheterna avger ett uttalande i egenskap av företrädare för ett företag, varigenom denne medger att detta och andra företag varit delaktiga i en överträdelse, måste denne person med nödvändighet stödja sig på upplysningar från detta företag och i synnerhet från anställda hos detta som har direkta kunskaper om de ifrågavarande förfarandena. ... [U]ttalanden som går emot den som avgivit dem [måste] i princip anses ha bevisvärde och Bechers uttalanden måste därför ges en avsevärd betydelse i förevarande mål."
- 103 Det framgår av denna punkt att förstainstansrätten vid sin bedömning av bevisvärdet av Bechers uttalanden visst tog hänsyn till att denne inte hade direkt kännedom om överträdelsen i fråga. Förstainstansrättens resonemang på denna punkt strider inte heller på något sätt mot reglerna om bevisbörd och bevisföring. Såsom generaladvokaten anför i punkt 119 i sitt förslag till avgörande kan ett uttalande som någon gör i egenskap av företrädare för ett bolag, varigenom denne medger att detta varit delaktigt i en överträdelse, medföra stora rättsliga och ekonomiska risker, varför det är ytterst osannolikt att någon skulle göra ett sådant uttalande utan att förfoga över information som tillhandahållits av anställda i bolaget med direkt kännedom om de klandrade omständigheterna. Mot denna bakgrund påverkas inte det bevisvärde som förstainstansrätten kunde tillmäta ett sådant uttalande av att företrädaren för bolaget inte själv hade någon direkt kännedom om de faktiska omständigheterna.
- 104 Beträffande Sumitomos övriga argument om felaktig rättstillämpning vid bedömningen av Bechers uttalanden och om inkonsekvent användande av dennes och

Verlucas uttalanden, finner domstolen att de i sak motsvarar de argument från Nippon Steel som underkänts av de skäl som anförts ovan i punkterna 68–73, 79 och 80 i förevarande dom. Av samma skäl kan Sumitomos argument, som i sak är desamma, inte godtas.

105 Sumitomos argument kan inte heller godtas i den mån företaget kritiserat förstainstansrätten för att ha vänt på bevisbördan genom att i punkt 336 i den överklagade domen ha funnit att ”även om de japanska sökandena hade kunnat sprida tvivel om vilka särskilda varor som omfattades av det avtal som anges i artikel 1 i det ifrågasatta beslutet, vilket inte visats, och om det i beslutet i sin helhet framstått som om den angivna överträdelsen avsett ett särskilt slags varor och om bevisning förebringats till stöd för en sådan slutsats, hade den omständigheten att beslutet inte innehåller precisa och uttömmande uppgifter om alla de varor som omfattades av överträdelsen inte ensam varit tillräcklig för att göra en ogiltigförklaring av nämnda beslut befogad”.

106 Som generaladvokaten anförde i punkterna 130–132 i sitt förslag till avgörande, framgår det tydligt av formuleringen i början av punkt 336 i den överklagade domen — ”... även om ... vilket inte visats ...” — att det är fråga om överflödiga domskäl som är fristående från förstainstansrättens slutsatser i punkterna 332–335, vilka citeras ovan i punkt 72 i förevarande dom. Enligt fast rättspraxis underkänner domstolen direkt invändningar som riktas mot överflödiga domskäl från förstainstansrätten, eftersom dessa inte kan leda till att domen i fråga upphävs (beslut av den 25 mars 1996 i mål C-137/95 P, SPO m.fl. mot kommissionen, REG 1996, s. I-1611, punkt 47, och dom av den 16 september 1997 i mål C-362/95 P, Blackspur DIY m.fl. mot kommissionen, REG 1997, s. I-4775, punkt 23).

107 Vad vidare gäller bevisvärdet av Verlucas uttalanden erinrar domstolen om att, såsom den redan konstaterat vid prövningen av den tredje delgrunden för Nippon Steels talan, förstainstansrättens resonemang i punkterna 219 och 220 i den överklagade domen, som Sumitomo ifrågasatt, inte utgör felaktig rättstillämp-

ning. I alla händelser kunde förstainstansrätten, som generaladvokaten påpekat i punkt 104 i sitt förslag till avgörande, efter att den funnit Verlucas uttalanden trovärdiga även finna att de räckte för att bevisa överträdelsen i den mån de stöddes av annan bevisning och att de därmed räckte för att dra den slutsatsen att det skett en överträdelse avseende en viss produkt som ingick i den aktuella produktkategorin.

- 108 Slutligen påverkas trovärdigheten hos innehållet i Verlucas uttalanden inte alls av att förstainstansrätten i punkt 349 i den överklagade domen fann att hans uppgift om när överträdelsen upphörde var vag. Trovärdigheten slogs fast i den överklagade domen och stöddes av annan bevisning.
- 109 Eftersom ingen av Sumitomos invändningar kan godtas, skall talan inte bifallas på den första grunden.

C — Sumitomos andra grund: Orimlig tidsåtgång för förfarandet vid förstainstansrätten

1. Parternas argument

- 110 Sumitomo har kritiserat den tid förfarandet vid förstainstansrätten tog, vilket var fyra år och tre månader. Företaget har påpekat att det gick två år från det att det skriftliga förfarandet avslutades till dess beslut fattades om att inleda det muntliga förfarandet och nästan sex månader från det att det muntliga förfarandet avslutades till dess domen meddelades. Det gick dessutom två år från kommissionens begäran om att processledningsåtgärder skulle vidtas till dess att förstainstansrätten begärde in en kompletterad akt från kommissionen.

- 111 Mot denna bakgrund är tidsåtgången för förfarandet vid förstainstansrätten oförenlig med artikel 6.1 i Europakonventionen.
- 112 Handläggningen av målet i förstainstansrätten tog dessutom längre tid än den tidsåtgång som domstolen fann var orimlig i sin dom i det ovannämnda målet Baustahlgewebe mot kommissionen. Jämfört med den genomsnittliga tidsåtgången för förfaranden vid förstainstansrätten i liknande typer av mål var handläggningen i detta mål dessutom oproportionerligt långvarig.
- 113 Sumitomo har förklarat sig ha lidit ekonomisk skada till följd av den tid förfarandet tog. Företaget bedömer att en ersättning om minst 1 012 332 euro är skälig.
- 114 Enligt kommissionen var förfarandet vid förstainstansrätten inte orimligt långvarigt, med hänsyn till omständigheterna i målet.

2. Domstolens bedömning

- 115 Domstolen erinrar om att den allmänna gemenskapsrättsliga principen att envar har rätt till opartisk rättegång, som tagit intryck av artikel 6.1 i Europakonventionen, i synnerhet rätten till en rättegång inom skälig tid, är tillämplig inom ramen för en talan mot ett beslut av kommissionen varigenom ett företag har ålagts böter för överträdelse av konkurrensrätten (domarna i det ovannämnda målet Baustahlgewebe mot kommissionen, punkterna 20 och 21, och Limburgse Vinyl Maatschappij m.fl. mot kommissionen, punkt 179, samt dom av den 2 oktober 2003 i mål C-194/99 P, Thyssen Stahl mot kommissionen, REG 2003, s. I-10821, punkt 154).

- 116 Frågan huruvida handläggningstiden är rimlig skall bedömas med hänsyn till de särskilda omständigheterna i varje enskilt ärende och i synnerhet med hänsyn till tvistens betydelse för den berörde, ärendets komplexitet samt sökandens och de behöriga myndigheternas uppträdande (domarna i de ovannämnda målen Baustahlgewebe mot kommissionen, punkt 29, och Thyssen Stahl, punkt 155).
- 117 Domstolen har i detta avseende preciserat att uppräkningskriterierna inte är uttömmande. Vid bedömningen av huruvida handläggningstiden är rimlig krävs inte en systematisk bedömning av omständigheterna i ärendet med beaktande av samtliga kriterier, när tidsåtgången för förfarandet framstår som motiverad med beaktande av enbart ett kriterium. Ärendets komplexitet kan således anses motivera en tidsåtgång som vid första anblicken förefaller alltför stor (domarna i de ovannämnda målen Limburgse Vinyl Maatschappij m.fl. mot kommissionen, punkt 188, och Thyssen Stahl mot kommissionen, punkt 156).
- 118 I det här fallet inleddes förfarandet vid förstainstansrätten genom att Sumitomo den 1 april 2000 ingav sin ansökan och väckte talan om ogiltigförklaring av det omtvistade beslutet och det avslutades den 8 juli 2004, då den överklagade domen meddelades. Förfarandet varade således ungefär fyra år och tre månader.
- 119 En sådan tidsåtgång förefaller vid första påseende avsevärd. Som generaladvokaten har påpekat i punkterna 151–159 i sitt förslag till avgörande bestreds nästan alla sakförhållanden som låg till grund för det omtvistade beslutet under förfarandet i första instans och behövde därför prövas. Bevisvärdet av de tillgängliga uttalandena och handlingarna måste bedömas. Dessutom förutsatte de olika åtgärder för processledning som förstainstansrätten vidtog med början i juni 2002 en föregående bedömning av akten eller åtminstone av vissa delar av den.
- 120 Det skall även erinras om att sju företag väckte talan om ogiltigförklaring av samma beslut, med tre olika rättegångsspråk. Den överklagade domen meddelades samma dag som de tre andra domarna i mål där talan väckts mot det omtvistade beslutet.

- 121 Av vad som anförts följer att längden på det förfarande som utmynnade i den överklagade domen kan förklaras bland annat av antalet företag som deltog i den kritiserade kartellen och som väckte talan mot det omtvistade beslutet, vilket nödvändiggjorde en parallell prövning av talan i dessa olika fall, av den grundliga genomgång av akten som förstainstansrätten gjorde och av de språkliga krav som rättegångsreglerna medförde för rätten.
- 122 Av detta följer att handläggningstiden vid förstainstansrätten var motiverad med hänsyn till målets särskilda komplexitet.
- 123 Talan kan således inte bifallas på Sumitomos andra grund.
- 124 Eftersom ingen av de grunder som Sumitomo anført utgör stöd för att bifalla överklagandet, skall detta ogillas.
- 125 Av vad som anförts följer att överklagandena skall ogillas.

V — Rättegångskostnader

- 126 Enligt artikel 122 första stycket i rättegångsreglerna skall domstolen när ett överklagande ogillas besluta om rättegångskostnaderna. Enligt artikel 69.2 i

rättegångsreglerna, som enligt artikel 118 skall tillämpas i mål om överklaganden, skall tappande part förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna, om detta har yrkats. Kommissionen har yrkat att Sumitomo och Nippon Steel skall förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna. Eftersom de båda sistnämnda parterna har tappat sina respektive mål, skall Sumitomo ersätta rättegångskostnaderna i mål C-403/04 P och Nippon Steel i mål C-405/04 P.

Mot denna bakgrund beslutar domstolen (första avdelningen) följande:

- 1) **Överklagandena ogillas.**

- 2) **Sumitomo Metal Industries Ltd skall ersätta rättegångskostnaderna i mål C-403/04 P och Nippon Steel Corp. skall ersätta rättegångskostnaderna i mål C-405/04 P.**

Underskrifter